De Groenen en de Grolsch

Wie Grolsch wil overnemen, kan niet om de familie De Groen heen

Wie Grolsch wil overnemen, moet eerst de familie De Groen achter zich zien te krijgen, want de oude eigenaren van de brouwerij bezitten nog altijd 38 procent van de aandelen. De familie vormt zo een extra beschermingsconstructie tegen gretige kopers. De vraag is echter wanneer deze verdedigingslinie breekt. Bezwijken De Groenen onder de verleiding van een hoog bod? Geruststellende gedachte: om het geld hoeven ze het niet te doen. De familie is steenrijk.



ARCHIEFFOTO

Door **Bob Gevers**
ENSCHEDE/GROENLO

Het zakenblad Quote schat het vermogen van De Groenen op zo'n 620 miljoen gulden, en daarmee staan ze als groep op de 35e plaats in de top-500 van de rijkste Nederlanders. Sinds de beursgang in 1984 bracht de familie haar belang in Grolsch langzaam terug en zag ze het vermogen toenemen. Maar nog altijd beschikken De Groenen over een enorm pakket aandelen. Een geïnteresseerde overnemer - zoals het Belgische Interbrew - moet dus eerst zaken doen met de familie, oftewel het bestuur van de Stichting Administratiekantoor NBC: Niet Beurs Certificaten.

Elk najaar komen de NBC-houders bijeen voor de jaarvergadering, de laatste tijd onder voorzitterschap van Harm van der Lof, een telg van de Twentsche Kabel-dynastie, en getrouwd met een dochter van oud-directeur Jan de Groen. Ze vergaderen in een zaaltje van het Enschedese brouwerijhoofdkantoor en dineren na afloop in een reünie-achtige sfeer. Het gaat er informeel aan toe. De directie en de commissarissen voegen zich, na de vergadering, ook altijd gezellig bij de familie.

Cruciaal voor het familiebeleid is de houding van de 'godfathers'. Dat zijn Andries en Frans, Herman en Hein, en Jan de Groen: zet door Lambert van der Meulen sr..

Grolsch ging op 1 april 1986 naar de beurs, nadat de brouwerij eerst een paar jaar op de toenmalige Parallelmarkt had geoefend. De meeste aandelen bleven vooralsnog in handen van de familie: slechts 33,6 procent van het uitstaande kapitaal werd op de beurs genoteerd. De beursplannen bestonden toen overigens al geruime tijd. Zo brachten de toenmalige directeuren Jacobus en Theo de Groen in de jaren 60, samen met mede-aandeelhouder, commissaris en bankier Harry Roelvink, eens een bezoek aan de Amsterdamse Effectenbeurs. Ze mochten overal rondkijken en kregen een door de bank verzorgd diner aangeboden.

De beursgang was niet eens zozeer bedoeld om de aandelen te gaan verzilveren. Want ook toen zat de familie niet direct om geld verlegen. Een andere overweging speelde een grotere rol: de verantwoordelijke directeuren hadden feilloos in de gaten dat de continuïteit op den duur gevaar zou kunnen lopen als Grolsch een familiebedrijf zou blijven. Zo was het traditie dat per familietak directeuren werden geleverd: steeds drie keer één of twee broers. Het boterde niet altijd even goed tussen de neven en dat zou niet zo gunstig voor de bestuurskracht zijn.

De beursnotering werd bespoe-

De Marke Losser Computerschool '99

LOSSER - De Losserse basisschool De Marke is gisteren in Den Haag uitgeroepen tot Computerschool van het jaar. De school gaat volgens de jury voorbeeldig om met informatie- en communicatietechnologie. Zo worden al jaren veel computers in de klas gehaald en is de school bereid kennis en vaardigheden te delen met scholen in de omgeving.

De onderscheiding levert de school ruim 10.000 gulden aan materiaal op. Het is de zevende keer dat het tijdschrift Computer op School een dergelijke verkiezing heeft gehouden. In het Museon in Den Haag reikte staatssecretaris Adelmund van Onderwijs de prijzen uit.

Protest tegen sluiten NS-loketten

WINTERSWIJK - In de Achterhoek hebben 7000 mensen een handtekening gezet onder een protest tegen het besluit van NS Reizigers om eind mei in de Achterhoek alle ticketagentschappen te sluiten. Het gaat om zeventien verkooppunten bij VVV's, postkantoren en boekhandels, waar aan het loket treinkaartjes worden verkocht. Vanaf juni zijn de reizigers aangewezen op kaartjesautomaten op de NS-stations.

Met name onder oudere treinreizigers is grote onrust ontstaan. Velen vinden de ticketautomaat te ingewikkeld en zijn bang de trein te missen.

De spoorwegen schrappen de agentschappen omdat de exploitatie van het openbaar vervoer met ingang van juni in handen is van het openbaarvervoerbedrijf Syntus. De nieuwe vervoerder wil de agentschappen niet overnemen omdat dit geld kost.

Het actiecomité wil de handtekeningen aanbieden aan de NS, Syntus en het provinciebestuur.

Niet meer geld voor asbestslachtoffers

ENSCHEDE - Staatssecretaris Hoogervorst (Sociale Zaken) geeft niet toe aan druk van de vakbeweging om asbestslachtoffers, van wie de werkgever failliet of onvindbaar is, een hoger bedrag toe te kennen dan 25.000

de laatste directeuren voordat Grolsch ter beurze ging. Het zijn mannen met hart voor de zaak. En ze zijn groot-aandeelhouders. Zo beschikt Andries over een pakket van 10,6 procent en Frans over zo'n 9 procent. Jan, die tegenwoordig op de Antillen woont, heeft 7,5 procent in handen. Ze zullen een stevige invloed uitoefenen op hun kinderen, kleinkinderen en aangetrouwde familie. Maar hoe sterk hun binding met Grolsch precies is, en hoe krachtig de oppositie, dat is een onbekende factor.
De aandelenpakketten zijn in beleggingsmaatschappijen ondergebracht. Ook is er nog een beleggingsmaatschapij Groenmeulen, goed voor bijna 6 procent van de aandelen. De naam is een samentrekking van De Groen en Van der Meulen. De laatste, Lambert sr., was met dochter Addie van de toenmalige 'grote baas' Th.G.J. de Groen sr. getrouwd. De relatie met Grolsch is ook nog zichtbaar op de achterzijde van de opleggers. Daar staat het vignet van de aanhangwagenfabriek Jumbo uit Helmond op. Die fabriek is opgedigd door enkele plotselinge sterfgevallen binnen de directie. Gerard Brummer - de enige directeur die geen familie was - overleed in 1975, en Theo de Groen jr. in '82. Daaruit bleek het kwetsbare karakter van de leiding. Ook kwamen er steeds meer 'outside-aandeelhouders', die wel eens geld wilden zien voor hun aandelen. De Groenen hadden gezien hoe dat bij de Limburgse familie Brand ging. De aandeelhouders die dat wilden, 'parkeerden' hun aandelen in de brouwerij bij het pensioenfonds van de Staatsmijnen en ontvingen daarvoor een marktconforme prijs. Totdat Heineken het complete pakket overnam ...
Een beursgang en het onderbrengen van aandelen bij de eigen stichting NBC kwamen tegemoet aan alle risico's: er konden deskundige managers worden aangesteld die niet meer afhankelijk waren van de voorkeuren van de familie-aandeelhouders. En die konden de aandelen verzilveren zonder dat de familie de controle daarop verloor. Want zo werkt dat bij de NBC: het bestuur oefent toezicht uit op het verkeer van de certificaten. En het is een gesloten circuit: aandelen kunnen alleen binnen de NBC - dus in familiekring - worden verhandeld. Ze kunnen met hun pakketten de beurs niet op zonder toestemming.
De familietakken hebben drie 'stamvaders'. Andries de Groen was commercieel directeur in Groenlo, Jacobus was de Groenlose brouwerij-ingenieur, en Theo leidde de Enschedese brouwerij. Ze overleden in respectievelijk 1945, '70 en '72. Andries kreeg twee kinderen: Andries, de laatste directievoorzitter van het familiebedrijf, en Frans, voormalig commercieel directeur; hij woont tegenwoordig in Antwerpen. Ook de twee zoons van Jacobus de Groen werden directeur: Herman ging verkoop Nederland doen, en Hein de Groen werd financieel directeur. De zoons van Theo werden productiedirecteur in Enschede (Theo), en directeur onroerend goed en logistiek (Jan).
De zes De Groenen hebben samen 24 nakomelingen, die inmiddels ook al weer voor een brede kinderschare gezorgd hebben. En nog altijd werken er enkele telgen van De Groen bij Grolsch. Zo is Andries jr. logistiek directeur bij Grolsch Nederland, en is Frans jr. als area manager vooral in het buitenland actief. Jan jr. bleef zich ook met bier bezighouden. Hij ontwikkelde een formule voor klassieke bierrestaurants en heeft in Tsjechië veel succes met deze 'Schwejk Restaurants'.

Een andere telg, Theo de Groen jr., zet in Amerika de familietraditie voort. Deze in München afgestudeerde brouwerij-ingenieur richtte zo'n tien jaar geleden een brouwerij met een restaurant op, de Baltimore Brewing Company. Een succesvol bedrijf met 50 medewerkers. Theo trouwde met een Duitse vrouw, serveert in het eigen restaurant Duitse gerechten en schenkt daar zelfgebrouwen biertjes bij. De zaak draait als een tierelier.

De laatste directie van Grolsch die nog geheel uit telgen van de familie De Groen bestond. Van links naar rechts Hein (financiën), Herman (verkoop Nederland), Andries (voorzitter), Frans (commercie en export) en Jan (onroerend goed en distributie).

Grolsch wacht nog steeds op brief Interbrew

Vervolg van **voorpagina**

De Belgische brouwerij Interbrew heeft nooit gereageerd op de uitnodiging van Grolsch om met nieuwe voorstellen te komen nadat de overnameplannen in september door het Enschedese hoofdkantoor werden afgewezen.
Interbrew was kennelijk alleen uit op het merk, want nieuwbouw vond het concern niet nodig. Desondanks kon de brouwerij in Groenlo wèl dicht, wat een zware aanslag op de werkgelegenheid zou betekenen. Dat was voor Grolsch onaanvaardbaar.
Toch mochten de Belgen best komen praten, als ze schriftelijk met nieuwe plannen zouden komen. Dat zou binnen twee weken gebeuren, beloofde Interbrew volgens president-commissaris J. Pennings. Maar die brief is nooit in Enschede op de mat gevallen.

Later, in oktober, probeerde het concern opnieuw contact te leggen met Grolsch, toen via een tussenpersoon. Die kreeg dezelfde boodschap mee: laat Interbrew schriftelijk alternatieve plannen opsturen. In Enschede wachten ze nog steeds op deze brief.
'Wat moeten we hier nou mee?', riep Pennings gisteren uit tegenover de aandeelhouders. 'Zo ga je toch niet met elkaar om?' De ex-topman van Océ maakte tientallen acquisities mee in zijn carrière, maar de opstelling van Interbrew was een geheel nieuwe ervaring voor hem.
Ondertussen blijft het Leuvense concern roepen dat het de Twents/Achterhoekse brouwerij graag wil inlijven via een vriendelijke overname. Maar volgens topman T. Thijs wil Grolsch maar niet reageren ...
Grolsch is overigens tevreden over de resultaten van de eerste maanden van dit jaar. Hoewel de cruciale zomermaanden nog moeten beginnen, durfde topman J. Troch het wel aan om een winststijging per aandeel van 5 tot 7 procent te beloven.
Ook liggen de procedures voor de nieuwbouwplannen bij Boekelo op schema. Begin volgend jaar kan volgens Troch de eerste paal de grond in.

gulden. De vakcentrales FNV, CNV en MHP vinden dat deze mensen hetzelfde behandeld moeten worden als asbestslachtoffers van wie de werkgever wel bekend is. Zij kunnen rekenen op een bedrag van 90.000 gulden aan schadeloosstelling van de werkgever.
GroenLinks en de Socialistische Partij kondigden woensdag in een overleg in de Tweede Kamer aan met een motie te komen, waarin gevraagd wordt om een hogere uitkering van het rijk aan asbestslachtoffers met de longziekte mesothelioom. De PvdA en het CDA twijfelen nog of zij zullen aandringen op een hoger bedrag dan het rijk zal verstrekken. De VVD is het eens met Hoogervorst.
De staatssecretaris vindt dat het bij het bedrag van de overheid van 25.000 gulden gaat om een 'tegemoetkoming, om een maatschappelijke erkenning van aangedaan leed'. De overheid is niet aansprakelijk voor de schade van de asbestslachtoffers en daarom moet de vergelijking met de regeling in het bedrijfsleven niet gemaakt worden, aldus Hoogervorst. Hij vindt dat een vergelijking met het fonds geweldsmisdrijven, dat voorziet in een tegemoetkoming van ten hoogste 25.000 gulden, meer op zijn plaats is als het gaat om rechtsgelijkheid.

(ADVERTENTIE)



Demonstratie

GRONAU - Bij Urenco in Gronau wordt zondag, 2 mei, gedemonstreerd door tegenstanders van kernenergie. Naar verwachting doen 40 groepen uit Duitsland en Nederland mee aan de betoging. De tegenstanders verzamelen zich om een uur 's middags bij het station in Gronau.

Ook Urenco Aerospace betrokken bij ontwikkeling straaljager

Laatste wapenfeit directeur ir.J. Muller

ALMELO

Urenco Aerospace in Almelo is, net als Hollandse Signaalapparaten in Hengelo, betrokken bij de ontwikkeling van onderdelen voor de opvolger van de F16, de Joint Strike Fighter. De Almeloërs ontwikkelen en bouwen voor Rolls Royce Allison de as, die de verbinding vormt tussen de straalmotor en de verticale aandrijving. De laatste is nodig omdat de nieuwe straaljager snel moet kunnen opstijgen en landen.
De aandrijf-as wordt van composietmateriaal gebouwd, en daarover heeft Urenco Aerospace de kennis in huis. Het moederbedrijf is gespecialiseerd in de bouw van ultracentrifuges voor uraniumverrijking, waarbij versterkte koolstofvezels worden toegepast: een uiterst licht maar sterk materiaal. In Almelo zijn daarvan ook uitklapmechanismen ontwikkeld ten behoeve van zonnepanelen voor satellieten.
De betrokkenheid bij de ontwikkeling van de nieuwe straaljager is het laatste wapenfeit van ir. Jan Muller als general manager van Urenco Aerospace. Over enkele dagen gaat hij namelijk met vervroegd pensioen. Muller heeft Aerospace uitgebouwd van een idee tot een activiteit met 65 werknemers en een omzet van 30 miljoen gulden.
Tien jaar geleden werd hij door de Urenco-directie binnengehaald om iets nieuws op te zetten. In die periode deed zich namelijk een dip voor in de bouw van ultracentrifuges, als gevolg van marktomstandigheden. Het Almelose bedrijf ging op zoek naar een aanvullende activiteit, die zich liet vergelijken met het bouwen van centrifuges, waarbij gebruik kon worden gemaakt van dezelfde know-how. Daarbij kwam Urenco Almelo uit bij de lucht- en ruimtevaart.
Muller, voormalig directeur van de Vereniging Gasturbine (VGT), ging de kar trekken. Vanuit de VGT-jaren kende hij het Amerikaanse AlliedSignal, fabrikant van vliegtuigonderdelen. Die contacten leidden ertoe dat het nieuwe Urenco-bedrijfje licentiehouder werd voor de bouw van klimaat- en drukcontrolesystemen voor de Fokker-100. De ondergang van Fokker werd vanuit het zwaar beveiligde complex aan de Almelose Planthofsweg dan ook met grote belangstelling gevolgd. Maar er mocht dan een grote klant zijn weggevallen: de vraag naar Fokker-onderdelen bleef bestaan, want er vliegen nog vele van deze Nederlandse vliegtuigen rond. Daarnaast kon de val van Fokker worden gecompenseerd door de ontwikkeling en de productie van zogenaamde loadcompressoren, die het hart van door AlliedSignal gebouwde hulpmotoren vormen.
Ze zijn te vinden in verschillende Airbus-typen, Gulfstream-zakenvliegtuigen en in de Boeing 767-400 die binnenkort op de markt komt.
Door de serieproductie is de luchtvaart verreweg de belangrijkste activiteit van Urenco Aerospace, dat overigens geen echt zelfstandig opererend bedrijf is. In de productiehal - streng verboden voor onbevoegden! - worden onderdelen voor zowel ultracentrifuges als vliegtuigen gebouwd. 'Onze omvang is te gering om op eigen kracht in de vliegtuigmarkt te kunnen opereren. We blijven daarom dicht bij ons moederbedrijf, uit oogpunt van technologische know-how en financiële draagkracht', aldus Muller.
Zijn afscheid betekent overigens niet dat hij achter de spreekwoordelijke geraniums verdwijnt. Zo is Muller voorzitter van het comité dat in oktober het congres van de International Astronautical Federation in Amsterdam organiseert. Verder blijft hij nauw betrokken bij de ontwikkeling van toepassingen voor de hoogvermogen-laser bij het Nederlands centrum voor laser research in Enschede.
Met zo'n laser kunnen gelijktijdig vele gaatjes worden geboord. Daardoor kan de luchtweerstand van vliegtuigen worden verlaagd. De luchtvaartindustrie heeft dan ook bijzondere interesse in dit project. Met name Lockheed Martin, ten behoeve van de ontwikkeling van de nieuwe straaljager.



FOTO **DINAND BUISMAN**

Ir. Jan Muller; in tien jaar tijd bouwde hij het idee voor Urenco Aerospace uit tot een lucht- en ruimtevaartbedrijf met 65 werknemers en een omzet van 30 miljoen gulden.

Vogelexcursie op Groot Brunink

ENSCHEDE - De afdeling Enschede van het IVN houdt zondag, 2 mei, een vogelexcursie op het landgoed Groot Brunink in Enschede. De tocht, die om acht uur 's ochtends begint bij het witte toegangshek van het landgoed aan de Groot Bruninkstraat, duurt twee uur. Behalve aan vogels besteden de twee gidsen aandacht aan bijzondere voorjaarsverschijnselen op het terrein van het Overijssels Landschap. Honden mogen niet mee op de excursie.

Biertapwedstrijd in Weerselo

WEERSELO - In café Ensink in Weerselo wordt dinsdag, 4 mei, een regionale voorronde gehouden van de jaarlijkse Nationale Biertapwedstrijd. De wedstrijd wordt georaniseerd door het Centraal Brouwerij Kantoor. De finale heeft plaats op de Horecava in de RAI Amsterdam.
Aan de voorronde nemen teams en individuele biertappers uit heel Twente deel. De wedstrijd begint dinsdagmidag om half twee en tot dat tijdstip kunnen deelnemers zich nog aanmelden.